

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Hajné a soudců JUDr. Jiřího Cidlina a JUDr. Aleny Svátkové v právní věci žalobce **Ing. Luboše Smrčka, CSc.**, [redacted] správce konkursní podstaty úpadkyně Geofyzika, a.s., se sídlem Nymburk, Boleslavská 1765, IČ 46342397, zastoupeného JUDr. Pavlem Krýlem, CSc., advokátem se sídlem Praha 4, Křtinská 617, proti žalované **České republice – Ministerstvu spravedlnosti ČR**, se sídlem Praha 2, Vyšehradská 16, o **60,680.000,-Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 12. července 2006, č.j. 20 C 228/2003 – 243,

t a k t o :

- I. Rozsudek soudu I. stupně se **potvrzuje**.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

O d ů v o d ň ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně zamítl žalobu, kterou se žalobce po žalované domáhal zaplacení částky 60,680.000,-Kč s 3% úrokem z prodlení od 17.3.2003 do zaplacení a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že zaplacení žalované částky se žalobce po žalované domáhal s tvrzením, že dne 3.4.2002 vydal Krajský soud v Brně předběžné opatření, kterým úpadkyni uložil zdržet se nabytí listinných akcií na majitele emitovaných společností SC International, a.s., toto usnesení bylo usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28.6.2002 změněno a návrh na předběžné opatření byl odmítnut. Úpadkyně dne 3.4.2002

uzavřela se společností THE PRODUCT & SERVICE COMPANY opční smlouvu na 82 kusů akcií emitenta SC International, a.s. za cenu 69,700.000,-Kč. Smlouvu o koupi cenných papírů úpadkyně se společností SHERBORNE, s.r.o. nemohla v důsledku předběžného opatření uzavřít. Dne 7.5.2002 společnost THE PRODUCT & SERVICE COMPANY uplatnila právo opce, které úpadkyně nemohla splnit, v důsledku toho musela zaplatit smluvní pokutu ve výši 20,910.000,-Kč, dále jí vznikla škoda v důsledku ušlého zisku ve výši 39,770.000,-Kč (rozdíl mezi nabývací a prodejní cenou akcií).

Žalovaná navrhovala zamítnutí žaloby s tím, že ve věci není pasivně legitimována, že nebylo doloženo, že úpadkyně smluvní pokutu zaplatila a že nebyla prokázáno, že by společnost THE PRODUCT & SERVICE COMPANY kupní cenu zaplatila.

Po skutkové stránce soud I. stupně vzal za prokázané, že na návrh Československé obchodní banky, a.s., Krajský soud v Brně usnesením ze dne 3.4.2002, č.j. 50 Nc 1/2002 – 47 nařídil předběžné opatření, kterým úpadkyni uložil povinnost zdržet se nabytí listinných akcií na majitele o jmenovité hodnotě 1,000.000,-Kč za jednu akcií, emitovaných společností SC International, a.s. Usnesením Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28.6.2006 bylo usnesení Krajského soudu v Brně změněno tak, že návrh na vydání předběžného opatření byl odmítnut s odůvodněním, že akcie nebyly nezaměnitelně identifikovány, usnesení nabylo právní moci dne 17.8.2002. Dne 3.4.2002 uzavřela úpadkyně se společností THE PRODUCT & SERVICE COMPANY, zastoupenou A. M. S. opční smlouvu, jejímž předmětem byla opce na dva měsíce od podpisu smlouvy na 82 kusů neregistrovaných akcií pořadových čísel v listinné podobě na majitele vydaných společností SC International, a.s. za kupní cenu 69,700.000,-Kč. Pro případ nesplnění závazku se prodávající zavázala zaplatit kupující smluvní pokutu ve výši 30% ceny akcií, tj. 20,910.000,-Kč. Podle návrhu smlouvy o koupi cenných papírů měla společnost SHERBORNE, s.r.o. prodat 82 kusů neregistrovaných cenných papírů v listinné podobě na majitele vydaných společností SC International a.s. o jmenovité hodnotě jedné akcie 1,000.000,-Kč s pořadovými čísly za kupní cenu 29,930.000,-Kč. Výzvou ze dne 7.5.2002 společnost THE PRODUCT & SERVICE COMPANY vyzvala prostřednictvím úpadkyni k uzavření smlouvy o nákupu akcií, dopisem ze dne 22.5.2002 uplatnila smluvní pokutu ve výši 20,910.000,-Kč, zároveň byla vyzvána, aby platbu provedla na účet s názvem L. Dopisem z 30.5.2002 advokátní kancelář sdělila, že na clientský účet obdržela částku 1,347.706,29Kč, kterou budou akcentovat jako první splátku smluvní pokuty. Potvrzením ze dne 14.5.2003 J&T Banky, a.s., bylo prokázáno, že ve prospěch účtu L. byla z účtu úpadkyně zaplacená 27.5.2002 částka 1,350.000,-Kč, 21.6.2002 částka 2,945.000,-Kč a 28.6.2002 částka 16,500.000,-Kč. Dopisem z 12.9.2002 úpadkyně požádala žalovanou o náhradu škody. A. M. S. byl podle prohlášení zakladatele společnosti THE PRODUCT & SERVICE COMPANY, dne 10.5.2005 sdělil, že jako zástupce uvedené společnosti obdržel úhradu smluvní pokuty od úpadkyně a že společnost byla schopna splnit smlouvu ze dne 3.4.2002, což mu písemně potvrdila banka UEB ze Švýcarska, totéž uvedl i ve své svědecké výpovědi. Podle sdělení Komise pro cenné papíry z 25.1.2005 k uzavření opční smlouvy nebylo nutné povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry.

Na základě těchto skutečností soud I. stupně věc posuzoval právně. Dospěl k závěru, že v daném případě „došlo ke vzniku nesprávného úředního postupu, a to nařízením zmíněného předběžného opatření“, neboť správně měl být návrh jako neurčitý odmítnut. Námitku nedostatku pasivní legitimace s odkazem na ust. § 77 odst. 3 o.s.ř. shledal nedůvodnou, neboť prioritní příčinou vzniku škody je rozhodnutí soudu, bez něhož by ke

škodě nedošlo. Dále se zabýval tím, zda jsou splněny předpoklady pro přiznání náhrady škody. Náhradu škody za zaplacenou smluvní pokutu žalobce požadovat nemůže, neboť podle soudu I. stupně nebylo prokázáno, že by úpadkyně tuto pokutu zaplatila oprávněné straně, když byla zaplacená na účet jejího právního zástupce, na čemž se strany smlouvy nedohodly a tvrzení svědka S. o tom, že pokutu poukázal na účet společnosti, nebylo přes poučení soudem doloženo. Na náhradu škody za ušlý zisk ve výši 39,770.000,-Kč žalobce rovněž podle soudu I. stupně neměl nárok, neboť nebylo prokázáno, že by takový zisk úpadkyně skutečně získala. K prokázání solventnosti společnosti THE PRODUCT & SERVICE COMPANY byl předložen fax švýcarské banky, který soud I. stupně považoval z hlediska autenticity za nedostatečný. Nebylo tak přes poučení prokázáno, že by úpadkyni bylo skutečně zaplacen. Z těchto důvodů soud I. stupně žalobu zamítl a o náhradě nákladů řízení rozhodl podle ust. § 142 odst. 1 o.s.ř., když plně úspěšné žalované žádné náklady nevznikly.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce odvolání, kterým se domáhal jeho změny a vyhovění žalobě. V odvolání nesouhlasil s tím, že nebylo prokázáno zaplacení smluvní pokuty. Zdůraznil, že v řízení doložil zejména plnou mocí ze dne 22.5.2002, že A.M. S. byl oprávněn jednat za společnost THE PRODUCT & SERVICE COMPANY, tudíž i vymáhat a inkasovat smluvní pokutu. O zaplacení podle něho svědčí i to, že poté již uvedená společnost úpadce o zaplacení smluvní pokuty nežádala a poukázal i na to, že trestní stíhání statutárního orgánu vedené pro podezření z porušování povinností při správě cizího majetku bylo odloženo s tím, že šlo o platby smluvní pokuty ze smlouvy. Pokud jde o závěr o neprokázání ušlého zisku, považoval žalobce závěry soudu I. stupně za překvapivé, neboť prohlášení švýcarské banky v průběhu řízení nikdo nezpochyboval. Poučení soudu z 31.5.2006 považoval za nekonkrétní, autentičnost zprávy banky mohl doložit.

Žalovaná navrhla potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného. Ve svém písemném vyjádření souhlasila se závěry soudu I. stupně, poučení provedené soudem I. stupně považovala za dostatečné a dále setrvala na tom, že ve věci není s ohledem na ust. § 77 odst. 3 o.s.ř. pasivně legitimována a že úpadkyně v rámci předcházení škodám mohla pro společnost THE PRODUCT & SERVICE COMPANY zajisti přímí prodej akcií od společnosti SHERBORNE s.r.o.

Odvolací soud po zjištění, že odvolání bylo podáno včas osobou k tomu oprávněnou (účastníkem řízení) a že splňuje náležitosti vyžadované ust. § 205 o.s.ř., způsobem vyplývajícím z ust. § 212, § 212a o.s.ř. přezkoumal napadený rozsudek soudu I. stupně a dospěl k závěru, že rozsudek soudu I. stupně je ve svých výrocích věcně správný, byť (pokud jde o věc samu) z jiných důvodů.

Soud I. stupně dospěl k závěru, že ust. § 77 odst. 3 o.s.ř. (ve znění platném v té době) přiznání náhrady škody podle zákon č. 82/1998 Sb. nebrání. S tímto názorem odvolací soud nesouhlasí.

Podle ust. § 77 odst. 3 o.s.ř. ve znění platném v roce 2002, tedy v době probíhajícího řízení o vydání předběžného opatření, zaniklo-li nebo bylo-li zrušeno předběžné opatření z jiného důvodu než proto, že návrhu ve věci samé bylo vyhověno, nebo proto, že právo navrhovatele bylo uspokojeno, je navrhovatel povinen nahradit újmy tomu, komu předběžným opatřením vznikly; to neplatí, jde-li o předběžné opatření podle § 76a. Rozhodne o tom na návrh soud, který nařídil předběžné opatření.

Podle ust. § 7 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb. právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím mají účastníci řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí, z něhož jim vznikla škoda. Podle ust. § 8 odst. 3 (nyní odst. 2) téhož zákona byla-li škoda způsobena nezákonným rozhodnutím vykonatelným bez ohledu na právní moc, lze nárok uplatnit i tehdy, pokud rozhodnutí bylo zrušeno nebo změněno na základě řádného opravného prostředku.

V daném případě bylo tvrzeno, že ke škodě u úpadkyně mělo dojít v důsledku nařízeného předběžného opatření ze dne 3.4.2002, které bylo následným rozhodnutím odvolacího soudu ze dne 28.6.2002 změněno tak, že návrh na nařízení předběžného opatření byl odmítnut. Bylo tedy vydáno rozhodnutí, jež je vykonatelné bez ohledu na právní moc (doručením), které následně bylo změněno z jiných důvodů, než že nárok navrhovatele byl uspokojen nebo že ve věci samé byl úspěšný. V úvahu tak v dané věci připadá odpovědnost jak podle ust. § 77 odst. 3 o.s.ř. ve znění platném v té době (nyní § 77a odst. 1 o.s.ř.), tak odpovědnost za nezákonné rozhodnutí podle zák. č. 82/1998 Sb. Odvolací soud se proto dále zabýval tím, zda tyto instituty mohou obstát vedle sebe, tedy tím, zda žalobce může náhradu škod požadovat zároveň po navrhovateli předběžného opatření a po státu, případně podle svého uvážení jen po jednom z nich, či nikoli.

Předběžné opatření soud nařizuje na základě navrhovatelem tvrzených a osvědčených skutečností, obvykle se tedy neprovádí dokazování a žalovaný také nemá možnost se k návrhu na nařízení předběžného opatření vyjádřit a uplatnit své námitky. Odpovědnost za výsledek řízení tak do značné míry leží na žalobci, což zákonodárce zohlednil v ust. § 77 odst. 3 o.s.ř., kde zakotvil zásadu, že předběžné opatření se nařizuje na riziko toho, kdo jeho vydání navrhl, který také v případě, že ve věci samé nebude úspěšný a jeho právo ani nebude dobrovolně uspokojeno, musí ostatním nahradit újmy, které jim v důsledku nařízení předběžného opatření vznikly. Vložением tohoto ustanovení do o.s.ř. dal zákonodárce jasně najevo, že v případech, na něž dopadů ustanovení § 77 odst. 3 o.s.ř., nese odpovědnost za nařízení předběžného opatření výlučně jeho navrhovatel. Odpovědnost podle tohoto ustanovení je také koncipována širěji, neboť navrhovatel předběžného opatření odpovídá nejen za škodu, ale i za jiné újmy, a nejen odpůrci (žalovanému), ale všem, kterým újma předběžným opatřením vznikne. Jde tedy o speciální institut procesního práva, podle něhož se nahrazují újmy těm, kterým nařízením předběžného opatření vznikly. S ohledem na uvedené je pak třeba dovodit, že jestliže se poškozený mohl domáhat náhrady újmy po navrhovateli předběžného opatření podle ust. § 77 odst. 3 o.s.ř., nemůže se domáhat náhrady škody z téhož důvodu podle zákona č. 82/1998 Sb. po státu. Odpovědnost státu podle zákona 82/1998 Sb. by tedy přicházela v úvahu tehdy, kdyby nepřicházela v úvahu možnost požadovat náhradu újmy vůči navrhovateli předběžného opatření, tedy např. tehdy, kdyby předběžné opatření bylo vydáno bez návrhu.

S ohledem na uvedené odvolací soud dospěl k závěru, že je důvodná námitka žalované, že ve věci není pasivně legitimována, neboť v posuzovaném případě odpovědnost za újmy způsobené nařízením předběžného opatření nese navrhovatel, tedy Československá obchodní banka, a.s. Soud I. stupně, který na posuzovanou otázku zastal nesprávný právní názor, o věci samé ve výroku svého rozsudku rozhodl správně, neboť žalobu zamítl (byť z jiných důvodů). Odvolací soud proto napadený rozsudek včetně správného výroku o náhradě nákladů řízení, jež koresponduje s ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. a tím, že žalované žádné náklady nevznikly, podle ust. § 219 o.s.ř. potvrdil.

Správnost dalších závěrů soudu I. stupně odvolací soud nepřezkoumával, neboť na výsledku sporu by se tím již nic nezměnilo.

O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 142 odst. 1 ve spojení s ust. § 224 odst. 1 o.s.ř., když plně úspěšné žalované v této fázi řízení žádné náklady nevznikly.

Proti tomuto rozsudku **n e n í** dovolání přípustné, ledaže dovolací soud dospěje k závěru, že rozhodnutí má ve věci samé po právní stránce zásadní význam. Dovolání se podává do dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

V Praze dne 27. února 2007

JUDr. Marie H a j n á , v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení: M. Hoznauer

